

Warszawa, 6 czerwca 2019 r.
KL/211/101/1015/PP/2019

Pan
Filip Świata
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 maja 2019 r. znak PT8.8100.2.2018.LWW.2019.256E, kierujące do konsultacji społecznych projekt z dnia 14 maja 2019 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan.

Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o spotkanie z przedstawicielami Rady Podatkowej Konfederacji Lewiatan w celu omówienia i rozszerzenia wskazanych w niniejszej opinii wątpliwości.

Bezpośrednie spotkanie z przedstawicielami przedsiębiorców ma dla nas szczególne znaczenie i stanowić będzie wyraz otwartości przedstawicieli Rządu na dialog i argumenty naszego środowiska.

Licząc, że spotkanie będzie możliwe w niedalekiej przyszłości, uprzejmie proszę o wyznaczenie dogodnego dla Pana Ministra miejsca i terminu spotkania. Jednocześnie chcielibyśmy poddać pod rozwagę odbycie spotkania w siedzibie Konfederacji Lewiatan.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Opinia Konfederacji Lewiatan do projektu z dnia 14 maja 2019 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

member of **BUSINESSEUROPE**

Opinia Konfederacji Lewiatan do projektu z dnia 14 maja 2019 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

1. Uwaga do art. 1 pkt 7, lit. a) Projektu – odpowiedzialność solidarna przewidziana w art. 105a Ustawy

Projekt zakłada wprowadzenie obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności dla transakcji pomiędzy podatnikami o wartości przekraczającej 15 000 zł, przedmiotem których są towary i/ lub usługi z Wykazu stanowiącego załącznik nr 15 do ustawy. Natomiast w art. 1 pkt 7) lit. a) tiret drugie Projektu proponuje się wprowadzenie dodatkowego progu wartościowego (tj. 12 000 zł) względem towarów i/ lub usług z ww. Wykazu. Jak rozumiemy, celem przepisu jest zapobieżenie sztucznemu dzieleniu transakcji celem uniknięcia obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności.

W naszej opinii istnienie dwóch (względnie niskich) progów wywoła niepotrzebne skomplikowanie przepisów podatkowych i nie wyeliminuje ryzyka sztucznego dzielenia transakcji.

Zaproponowana wysokość i charakter progu (12 000 zł wartości towarów nabywanych od jednego dostawcy w danym miesiącu) spowoduje znaczne obciążenia administracyjne dla kupującego – mianowicie, kupujący będzie zobowiązany do bieżącego monitorowania poziomu zakupów dokonywanych od danego sprzedawcy w trakcie miesiąca w celu zwolnienia się z odpowiedzialności solidarnej. O ile bowiem określenie wartości pojedynczej transakcji w momencie dokonywania płatności zasadniczo nie powinno przysporzyć większych problemów, o tyle kumulatywne, narastające mierzenie wartości transakcji w danym miesiącu będzie wymagało zaangażowania dodatkowych zasobów przedsiębiorcy, co oznacza ponoszenie przez niego dodatkowych kosztów prowadzonej działalności i może paraliżować proces zakupowy.

Pragniemy również zauważyć, że zaproponowany próg 12 000 zł w skali miesiąca jest relatywnie niski i może dotknąć szeroką część rynku, w tym dużą część MŚP (wątpliwość budzi także czy wskazany limit dotyczy kwoty netto czy brutto).

W związku z powyższym nie ma podstaw do zmiany (obniżenia) obecnego limitu, którego przekroczenie nakłada na kupującego odpowiedzialność solidarną - tj. 50 000 zł.

2. Uwaga do art. 1 pkt 9, lit. a) Projektu

Proponowany przepis *de facto* oznacza usunięcie z ustawy o VAT przepisu nakładającego na wystawcę faktury obowiązek zamieszczania na fakturze informacji o odwrotnym obciążeniu w przypadkach innych niż krajowe transakcje, dla których podatnikiem jest nabywca. Przykładem takich czynności są usługi, świadczone przez polskich podatników VAT, dla których miejsce świadczenia jest określone zgodnie z art. 28b ust. 1 ustawy o VAT (tj. w miejscu siedziby działalności gospodarczej usługobiorcy); w takim przypadku podatek z tytułu usługi jest obowiązany rozliczyć nabywca, będący podatnikiem podatku od wartości dodanej.

Należy doprecyzować, czy intencją Projektu – wbrew Dyrektywie VAT – jest zniesienie obowiązku umieszczania zapisu „odwrotne obciążenie” na fakturach dokumentujących transakcje transgraniczne, dla których podmiotem zobowiązanym do rozliczenia podatku od wartości dodanej jest nabywca.

Jeżeli intencja tego przepisu była inna należy zastąpić dotychczasowy art. 106e ust. 1 pkt 18 nową treścią, lecz wprowadzenie treści zawartej w art. 1 pkt 9) lit. a) Projektu umieścić w odrębnej jednostce redakcyjnej ustawy zmienianej (np. art. 106e ust. 1 pkt 18a).

3. Uwaga do art. 1 pkt 9) lit. c) Projektu

Sankcja za wystawienie faktury z naruszeniem art. 106e ust. 1 pkt 18 ustawy o VAT (tj. za brak umieszczenia na fakturze wyrazów „mechanizm podzielonej płatności”) w postaci dodatkowego zobowiązania podatkowego w wysokości 100% kwoty podatku wykazanego na fakturze naszym zdaniem jest nieadekwatna do wagi i charakteru czynności objętej sankcją.

Obowiązek zapłaty z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności spoczywa bowiem po stronie kupującego i wynika on z powszechnie obowiązujących przepisów prawa podatkowego. Ustawa jasno wskazuje wartość transakcji oraz rodzaj towaru lub usługi, za który płatność musi być przez kupującego dokonywana w ramach podzielonej płatności. W odróżnieniu od podmiotów nieprofesjonalnych (konsumentów), od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą wymagana jest znajomość przepisów, które te podmioty są obowiązane stosować. Rolę informacyjną dla uczestników rynku powinny przede wszystkim pełnić organy państwowe i podmioty profesjonalne zajmujące się doradztwem. Podmioty wystawiające faktury mogą uzupełniać role tych podmiotów (np. zamieszczając określone informacje na fakturach dla kontrahentów), niemniej jest to działanie poboczne, drugorzędne i zastosowany środek o charakterze sankcyjnym naszym zdaniem pozostaje nieproporcjonalny do celów wprowadzonych regulacji.

Należy pamiętać, że brak prawidłowego oznaczenia faktury może być wynikiem pomyłki, braku wiedzy, błędu systemu księgowego, które w dodatku nie muszą oznaczać, że faktura nie zostanie zapłacona z zastosowaniem MPP. Sankcja w proponowanej wysokości jest dalece nieproporcjonalna w stosunku do przewinienia, uderzy przede wszystkim w mikro- i małych przedsiębiorców wystawiających faktury samodzielnie (bez użycia programów do wystawiania faktur), niemających odpowiednich środków na wdrożenie rozwiązań informatycznych i wykwalifikowanych służb księgowych.

Można również przewidzieć sytuacje, gdy sprzedawca dokonując dostawy towarów na rzecz osoby fizycznej nie otrzymuje od nabywcy informacji, w jakim charakterze nabywa ona towary (tj. jako podatnik, nabywający towary do celów prowadzonej działalności gospodarczej, czy też jako konsument dokonujący zakupów w celach osobistych). Niejednokrotnie zdarza się, że po sprzedaży i po przyjęciu płatności za towar sprzedawca otrzymuje od nabywcy żądanie wystawienia faktury z danymi dotyczącymi działalności gospodarczej prowadzonej przez nabywcę. Oznacza to,

że sprzedawca *de facto* dokonuje sprzedaży objętej obowiązkiem podzielonej płatności (czego świadomości nie miał w momencie dostawy towarów), niemniej zapis na fakturze „mechanizm podzielonej płatności” zostanie umieszczony – niejako z winy kupującego – już pod dokonaniu płatności z pominięciem tego mechanizmu.

Ponadto z brzożenia przepisu może wynikać, że penalizowane będzie samo wystawienie faktury bez oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności”, przy czym jak rozumiemy dla nałożenia sankcji nie będzie miało znaczenia, że sprzedawca usunął naruszenie formalne faktury poprzez wystawienie faktury korygującej. Przepis nie zawiera bowiem możliwości naprawy błędu, co pozwalałoby na odstąpienie przez naczelnika od ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego.

W praktyce może się także zdarzyć, że omawiana sankcja będzie miała zastosowanie wobec sprzedawcy nawet wtedy, gdy do żadnego uszczuplenia podatku VAT nie dojdzie, a transakcja zostanie prawidłowo rozliczona w mechanizmie podzielonej płatności lub bez użycia tego mechanizmu, lecz podatek VAT we właściwym momencie i wysokości zostanie odprowadzony przez sprzedawcę do urzędu skarbowego.

Dlatego wprowadzenie sankcji dla wystawcy faktury każdorazowo, gdy zabraknie na niej zapisu „mechanizm podzielonej płatności” jest niespójne z celem Projektu.

Ponadto, proponowany przepis Projektu w oczywisty sposób narusza podstawową zasadę systemu VAT Unii Europejskiej, tj. zasadę proporcjonalności.

Jak wynika m.in. z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej „(...) o ile państwa członkowskie mogą zgodnie z prawem, w celu zapewnienia prawidłowego pobierania podatku i uniknięcia oszustw, w szczególności przewidzieć w swych przepisach krajowych odpowiednie sankcje służące karaniu niedochowania obowiązku wpisu do rejestru podatników podatku VAT, o tyle **sankcje te nie powinny jednak wykraczać poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów. (...) Te same zasady obowiązują w odniesieniu do dodatkowych zobowiązań, które o ile mają charakter sankcji podatkowych, czego sprawdzenie należy do sądu krajowego, nie powinny być nadmierne w stosunku do wagi naruszenia przez podatnika ciężących na nim obowiązków**” (vide wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-183/14 Radu Florin Salomie, Nicolae Vasile Oltean przeciwko Direcția Generală a Finanțelor Publice Cluj).

W związku z powyższym postulujemy usunięcie z Projektu propozycji sankcji.

W przypadku nieuwzględnienia powyższego postulatu powinno zostać wprowadzone wyłączenie odpowiedzialności (dodatkowego zobowiązania) w przypadku gdy płatnik faktury (nabywca towaru/usługi) dokonana zapłaty za fakturę z użyciem MPP mimo braku adnotacji o MPP. W takiej bowiem sytuacji, VAT z faktury znajdzie się na rachunku VAT, stąd tak drastyczna kara jest niesprawiedliwa, zwłaszcza, że brak adnotacji o MPP może być spowodowany prostym błędem operacyjnym, a z art. 106k ust. 1 ustawy o VAT wynika, że nabywca będzie mógł wystawić notę korygującą i „zwalidować” w ten sposób błąd wystawcy faktury.

W związku z powyższym w pierwszym zdaniu w art. 106e ust. 12 ustawy o VAT proponujemy dodać na końcu zwrot: „*chyba, że nabywca towaru, usługobiorca lub podatnik, o którym mowa w art. 108a ust. 5 dokona zapłaty należności wynikającej z tej faktury z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności*”.

Ewentualnie, postulujemy o rozszerzenie ust. 12 o przesłanki, na podstawie których naczelnik nie ustala dodatkowego zobowiązania podatkowego (np. wystawienie faktury korygującej przez sprzedawcę lub noty korygującej przez nabywcę).

4. Uwaga do art. 1 pkt 10, lit a) - nowy art. 108a ust. 1b ustawy o VAT – obowiązek przyjęcia płatności w MPP

Czy przepis ten (w powiązaniu z nowym art. 108e – art. 1 pkt 13 projektu ustawy) należy interpretować w ten sposób, że płatnik faktury będzie mógł odmówić zapłaty należności z faktury, jeśli rachunek bankowy wskazany do przelewu nie będzie miał otwartego rachunku VAT (może to wyjść przy weryfikacji rachunku z Białą Listą)? Ma to fundamentalne znaczenie dla rozliczeń B2B i jeśli taka była intencja przepisu to powinno zostać dodane drugie zdanie do ust. 1b np. o treści: „*Nabywca towaru, usługobiorca lub podatnik, o którym mowa w art. 108a ust. 5, może odmówić dokonania płatności należności z takiej faktury do czasu przedstawienia przez wystawcę faktury rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-rozliczeniowej, dla którego prowadzony jest rachunek VAT, bądź dokonać płatności na rachunek bankowy wystawcy wskazany w elektronicznym wykazie prowadzonym przez Szefa KAS*”. Postulujemy także rozważenie wprowadzenia rozwiązania podobnego jak w przypadku nowelizacji wprowadzającej „Białą Listę Podatników” – możliwość wysłania przez nabywcę stosownego pisma do właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Należy także w tym miejscu podkreślić, Projekt nie nakłada sankcji na sprzedawcę, który nie umożliwia nabywcy dokonania płatności w mechanizmie podzielonej płatności. Projekt penalizuje zamiast tego nabywcę, który nie ma możliwości, aby podzielić płatność zgodnie z przepisami. Dlatego też, w naszej ocenie, istotne jest wprowadzenie mechanizmów chroniących nabywcę.

Zaproponowane w Projekcie brzmienie art. 108a ust. 1b ustawy o VAT oznacza *de facto*, że płatności objęte obowiązkowym mechanizmem podzielonej płatności będą musiały być w każdym przypadku dokonywane przez nabywcę dopiero po otrzymaniu faktury. W celu sprostania przez podatników obowiązkom nałożonym przez Projekt wystawienie faktury przez sprzedawcę w tych przypadkach zawsze powinno następować przed otrzymaniem płatności i przed dokonaniem dostawy towarów (inaczej nie będzie możliwe uzupełnienie komunikatu bankowego o split payment informacją o numerze opłacanej faktury). Oznacza to również wątpliwości, w jaki sposób traktować zaliczki płacone na poczet towarów i usług z załącznika nr 15 (zaliczka może, ale nie musi, być płacona na podstawie faktury zaliczkowej, w praktyce zaliczki są płacone na podstawie tzw. faktury proforma).

Przykładowo, w branży budowlanej klient – nabywca mieszkania – płaci za zmiany lokatorskie (usługi budowlane w zakresie planowanego załącznika nr 15) zazwyczaj na podstawie zamówienia. Jeśli

zamówienie wartościowo będzie objęte MPP, a klient zrezygnuje/ zmieni zakres wówczas powstanie konieczność odprowadzenia VAT od wystawionej faktury na poczet prac, późniejszej korekty etc. MPP obowiązuje przy usługach powyżej limitu do wprowadzenia funkcjonalności systemu, aby została wystawiona faktura zaliczkowa przed otrzymaniem zapłaty w MPP.

W tym miejscu warto także wskazać, że na rynku e-commerce (na którym w dużej mierze zakupów dokonują podatnicy VAT), w przypadku transakcji zawieranych drogą elektroniczną na odległość w ramach zautomatyzowanego procesu zakupowego, zasadą jest, że płatność za nabywane towary jest dokonywana niemal równoległe z decyzją zakupową – najczęściej jest to płatność internetowa, za pośrednictwem instytucji płatniczych, realizujących np. tzw. szybkie płatności. W takich przypadkach faktura co do zasady jest wystawiana dopiero po otrzymaniu płatności przez sprzedawcę.

Proces dokonywania zamówień w branży e-commerce ilustruje schemat przedstawiony w Załączniku nr 1 do niniejszych uwag.

Wprowadzenie obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności w kształcie zaproponowanym w Projekcie spowoduje duże utrudnienia w obrocie na rynku e-commerce. Rozważane regulacje zaburzają proces zakupowy w Internecie i spowodują jego sztuczny podział i spowolnienie. Biorąc pod uwagę, że sklepy internetowe konkurują ze sklepami tradycyjnymi nie tylko ceną, ale również czasem zamówienia i dostawy zamawianych towarów, to wprowadzone regulacje – które wymuszają przerwanie/spowolnienie procesu składania zamówienia internetowego – istotnie pogorszą pozycję konkurencyjną podmiotów działających online.

Sprzedawcy internetowi lub podmioty pośredniczące w sprzedaży towarów objętych obowiązkowym mechanizmem podzielonej płatności będą musieli przemodelować swoje systemy sprzedażowe i będą zobowiązani do:

- zidentyfikowania transakcji objętych obowiązkowym mechanizmem podzielonej płatności (co oznacza konieczność weryfikacji zarówno przedmiotu transakcji, jak i statusu nabywcy jako podatnika VAT, nabywającego towar w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą),
- uniemożliwienia nabywcy dokonania płatności w ramach zautomatyzowanego procesu zamówienia,
- wystawienia faktury przed otrzymaniem płatności, aby wypełnić nałożone na sprzedawcę obowiązki związane z zamieszczeniem na fakturze obowiązkowej frazy „mechanizm podzielonej płatności” oraz zwolnić się z odpowiedzialności za brak tego oznaczenia na fakturze,
- udostępnienia faktury kupującemu,
- przyjęcia płatności w ramach mechanizmu podzielonej płatności.

Wprowadzenie obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności spowoduje również wzrost obciążeń dla podatników, będących kupującymi. Dokonanie przelewu z zastosowaniem mechanizmu

podzielonej płatności nie będzie mogło nastąpić w ramach procesu zamówienia online (gdzie z reguły najpopularniejszą metodą jest szybka płatność przy pośrednictwie operatora płatności); będzie bowiem dokonywane przelewem bankowym dopiero po otrzymaniu faktury, jako odrębna czynność dokonywana przez kupującego.

Pragniemy zauważyć, że jak wynika z deklaracji władz Rzeczypospolitej Polskiej, Polska powinna dążyć do wprowadzania w jak największym zakresie innowacyjności, w tym w zakresie nowoczesnych form płatności bezgotówkowych, m.in. w celu redukcji kosztów pracy. Wyrazem tych dążeń jest chociażby projekt ustawy z dnia 19 stycznia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem płatności bezgotówkowych. Zgodnie z uzasadnieniem do ustawy „*celem projektu jest upowszechnienie stosowania płatności bezgotówkowych (...) (również z użyciem innowacyjnych instrumentów i usług płatniczych, płatności mobilnych i zbliżeniowych (...))*”. W naszej opinii Projekt nie uwzględnia nowoczesnych usług płatniczych w procesie nabywania towarów i usług.

Rozwiązaniem ww. problemu związanego z koniecznością odroczenia płatności do momentu wystawienia i otrzymania faktury byłoby umożliwienie wprowadzenia w komunikacie przelewu podzielonego możliwości wskazania innych elementów identyfikujących (pośrednio lub bezpośrednio) transakcję, za którą dokonywana jest płatność (przykładowo numeru zamówienia, w związku z którym dokonywana jest płatność, numeru dokonywanej transakcji na platformie handlowej czy w sklepie internetowym lub jakiegokolwiek innego znacznika pozwalającego jednoznacznie powiązać płatność w mechanizmie podzielonej płatności z konkretną transakcją), obok już wprowadzonego obowiązku podawania numeru faktury (art. 108a ust. 3 pkt 3 ustawy o VAT).

Zakładamy, że skoro w sytuacji określonej w art. 1 pkt 10) lit. b) Projektu ustawodawca dopuszcza możliwość wpisania do komunikatu przelewu innych informacji („*okresu, za który dokonywana jest płatność*”) zamiast numeru faktury, podobna możliwość istniałaby również dla wpisania innych danych wskazujących na transakcję opłacaną w ramach podzielonej płatności.

W naszej opinii takie rozwiązanie zapewni realizację celu ustawodawcy, należny podatek VAT z tytułu transakcji trafi bowiem na rachunek VAT sprzedawcy, niemniej umożliwi nabywcom korzystanie z nowoczesnych form zakupów i płatności.

5. Uwagi do art. 1 pkt 10 lit. b) Projektu

Proponujemy doprecyzować, co oznacza pojęcie „*okres nie krótszy niż jeden dzień i nie dłuższy niż jeden miesiąc*” – czy chodzi o dzień/ miesiąc kalendarzowy, czy też o okres 24 godzin/ 30 dni lub inny okres.

Ponadto, skoro celem ustawodawcy jest umożliwienie zbiorczego dokonywania zapłaty w mechanizmie podzielonej płatności za faktury otrzymane w pewnym przedziale czasu, nie dłuższym niż miesiąc, naszym zdaniem nie jest celowe wprowadzanie dolnej granicy tego okresu, tj. „*nie krótszy niż jeden dzień*”, takie sformułowanie wprowadza niejasność co do rozumienia omawianej regulacji.

Na marginesie należy wskazać, że faktury otrzymane w pewnym okresie mają najczęściej różne terminy płatności. Czekanie do końca miesiąca i zbieranie faktur po to, aby móc zbiorczo opłacić „wszystkie faktury otrzymane przez podatnika od jednego dostawcy” w mechanizmie podzielonej płatności, może prowadzić do przekraczania uzgodnionych terminów płatności, a tym samym może sprzyjać powstawaniu zatorów finansowych. Z drugiej strony, w praktyce biznesowej podmioty dokonując płatności za otrzymane faktury kierują się (oprócz terminu płatności) również własnym cash flow, czyli posiadanymi środkami pieniężnymi. Dlatego stawianie podatnika w sytuacji wyboru (albo każda pojedyncza faktura zostaje opłacona w mechanizmie podzielonej płatności, albo wszystkie faktury otrzymane od danego dostawcy i to wg daty ich otrzymania) może istotnie wpływać na płynność lub efektywność przedsiębiorstw.

Tym samym, postulujemy usunięcie wymogu, aby zbiorczy przelew w podzielonej płatności dotyczył wszystkich faktur. To podatnik, kierując się datą płatności faktur oraz datą otrzymania ich w określonym czasie nie dłuższym niż miesiąc, powinien móc zdecydować, którą „część” faktur opłaci w pierwszej kolejności. Dodatkowo warto nadmienić, iż proponowany przepis nie adresuje sytuacji, w której podatnik gubi fakturę otrzymaną w danym okresie lub taka faktura z danego okresu wpływa do działu księgowości (z innego działu wewnętrznego przedsiębiorstwa) z opóźnieniem, tj. po dokonaniu zbiorczej zapłaty w ramach podzielonej płatności za dany okres.

Ponadto proponujemy również doprecyzowanie brzmienia komentowanego przepisu, poprzez wskazanie, że „(...) zapłata **w ramach jednego komunikatu przelewu** z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności może dotyczyć więcej niż jednej faktury”.

Postulujemy zmianę faktur „otrzymanych” na faktury „wystawione” w podanym okresie. Zmiana umożliwi przy płatnościach faktoringowych porównanie dokonywanych rozliczeń faktur. Data wystawienia faktur jest podawana w plikach JPK_VAT i JPK_FA.

6. Uwaga do art. 1 pkt 10, lit. c) Projektu – sankcja za pominięcie płatności w MPP

Projektowany art. 108a ust. 7 zakłada nałożenie na podatnika, który dokonał płatności z pominięciem MPP, sankcji w wysokości 100% kwoty wykazanej na fakturze lub odpowiedzialność za wkroczenie skarbowe albo przestępstwo skarbowe. Stoimy na stanowisku, że zaproponowana sankcja jest nieproporcjonalna w stosunku do popełnionego czynu, gdyż należy pamiętać, że dotyczyć ona będzie w większości w pełni legalnych i uczciwych transakcji, przy których nie dochodzi do uszczuplenia podatku VAT. W praktyce wystąpią sytuacje, w których po stronie odbiorcy przy zastosowaniu zautomatyzowanych systemów ERP i OCR tzw. literówka czy nieczytelny dopisek może spowodować, że systemy nie zaklasyfikują faktury do płatności z użyciem MPP. Rozumiejąc potrzebę zmobilizowania przedsiębiorców do wypełniania ustawowych obowiązków, pragniemy podkreślić, że faktycznie sankcje będą dotyczyć przede wszystkim przedsiębiorców wypełniających swoje obowiązki podatkowe, w tym związane z obligatoryjnym MPP. W niektórych przypadkach, nawet zachowując należytą staranność, nie da się uniknąć błędów w „procesie”. Postulujemy zatem odstąpienie od propozycji wprowadzenia 100% sankcji w VAT, ewentualnie poddajemy pod rozważę

wprowadzenie w takiej sytuacji odpowiedzialności solidarnej nabywcy za podatek niezapłacony przez dostawcę.

7. Uwaga do art.1 pkt 11 (zmiany do art. 108b – zgody naczelnika US na przekazanie środków z rachunku VAT)

Postulujemy wyłączenie obowiązku uzyskiwania zgody na przekazywanie środków z rachunku VAT na rachunek VAT prowadzony w innym banku lub SKOK. Przekazanie takich środków mogłoby następować na podstawie dedykowanego komunikatu z zastosowaniem MPP, gdzie kwota brutto i VAT byłyby równe. Środki z VAT pozostawałyby dalej w „ekosystemie VAT” a przedsiębiorcy nie musieliby ponosić dodatkowych opłat w związku z utrzymywaniem przez kolejny 1-2 miesiące rachunku rozliczeniowego jak mają zamiar zlikwidować w danym Banku.

Planowane brzmienie art. 108b ust. 5 ustawy o VAT (art. 1 pkt 11 lit. b Projektu) nie usuwa istniejącej również obecnie bardzo szerokiej uznaniowości naczelnika urzędu skarbowego w zakresie zgody na wykorzystanie w inny sposób środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika, która wynika z szerokiego ujęcia wskazanych w nim przesłanek.

W szczególności, wydaje się, że użyte w projektowanym art. 108b ust. 5 pkt 2 lit. a) ustawy o VAT sformułowanie odnoszące się do "trwałego" nieuiszczania wymagalnych zobowiązań mogłoby zostać doprecyzowane np. poprzez odniesienie się do pewnego okresu np. nie mniej niż 3 ostatnie okresy rozliczeniowe. Co więcej "czynności polegające na zbywaniu majątku" w przypadku np. podatnika zajmującego się handlem wydaje się zbyt szerokie - zasadne byłoby ograniczenie tej przesłanki do zbywania majątku trwałego.

8. Uwaga do art. 2 i 3 Projektu (sankcja w PIT/CIT)

Obligatoryjny mechanizm podzielonej płatności jest wprowadzany jako środek mający przeciwdziałać wyłudzeniom VAT. Tym samym, wprowadzanie sankcji na gruncie podatków dochodowych (PIT/CIT) za niedokonanie płatności w tym mechanizmie wychodzi daleko poza cel ustawy i stanowi nieproporcjonalną sankcją dla podatników. Skutki na gruncie podatków dochodowych wykraczają również poza zakres zgody wyrażonej na przedmiotowy mechanizm przez Unię Europejską w decyzji w sprawie upoważnienia Polski do wprowadzenia szczególnego środka stanowiącego odstępstwo od art. 226 dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.

9. Uwaga do art. 4 pkt 1 Projektu (art. 62b ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe – nowe tytułu obciążeń rachunku VAT)

Uważamy, że zawarty w proponowanym brzmieniu art. 62b ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe zakres dopuszczalnych obciążeń środków zgromadzonych na rachunku VAT

powinien zostać doprecyzowany i rozszerzony w taki sposób, aby objął większy niż zaproponowany zakres możliwości regulowania zobowiązań podatkowych, odsetek i dodatkowego zobowiązania podatkowego..

Ponadto proponujemy, aby środki na rachunku VAT mogły zostać wykorzystane na zapłatę dodatkowego zobowiązania podatkowego wraz z ewentualnymi odsetkami we wszystkich sytuacjach, gdy jest ono przewidziane w przepisach prawa podatkowego oraz zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz innych opłat i niepodatkowych należności budżetowych, których dotyczy Ordynacja podatkowa

Wobec czego proponujemy, aby na mocy art. 4 pkt 1 lit. a) Projektu nadać następujące brzmienie art. 62b ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego:

„2) wpłaty:

a) na rachunek urzędu skarbowego:

- *podatku od towarów i usług, w tym podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, dodatkowego zobowiązania podatkowego, o którym mowa w art. 112b i art.112c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, odsetek za zwłokę w podatku od towarów i usług lub odsetek za zwłokę od dodatkowego zobowiązania podatkowego,*
- *podatku dochodowego od osób prawnych oraz zaliczek na ten podatek, odsetek za zwłokę w podatku dochodowym od osób prawnych, w tym odsetek od zaliczek na ten podatek,*
- *podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zaliczek na ten podatek, odsetek za zwłokę w podatku dochodowym od osób fizycznych, w tym odsetek od zaliczek na ten podatek,*
- *podatku akcyzowego, przedpłat podatku akcyzowego, wpłat dziennych oraz odsetek za zwłokę w podatku akcyzowym, w tym odsetek od przedpłat podatku akcyzowego i wpłat dziennych, dodatkowego zobowiązania podatkowego, o którym mowa w przepisach działu III rozdziału 6a Ordynacji podatkowej oraz odsetek za zwłokę od dodatkowego zobowiązania podatkowego,*
- *należności celnych oraz odsetek za zwłokę od tych należności,*
- *podatków i opłat lokalnych,*
- *podatku od czynności cywilnoprawnych,*
- *innych opłat i należności budżetowych do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa”.*

Dodatkowo, postulujemy zmianę redakcyjną w projektowanym art. 62b ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego polegającą na usunięciu oczywistej omyłki związanej z pominięciem w tekście pkt a). Przepis zmieniany w art. 4 pkt 1 lit. a Projektu powinien więc rozpoczynać się następująco:

„2) wpłaty:

a) *na rachunek urzędu skarbowego: (...)*”.

Postulujemy także wprowadzenie możliwości przelewania środków między kontami VAT danego podatnika w różnych bankach.

10. Termin zwrotu kaucji gwarancyjnej (art. 7 pkt 3 Projektu)

W naszej ocenie, termin zwrotu kaucji gwarancyjnej wskazany w art. 7 ust. 2 Projektu powinien zostać skrócony oraz dostosowany do innych terminów, zwyczajowo stosowanych w przepisach polskiego prawa podatkowego. Nie występuje w nich termin 40 dni, a przeważnie stosowane są terminy będące wielokrotnością 7 dni lub miesięcy. Dlatego postulujemy wprowadzenie terminu 30 dni. Uważamy, że termin ten zapewni organowi podatkowemu czas niezbędny do weryfikacji wniosku o zwrot, a z drugiej strony umożliwi podatnikowi szybsze odzyskanie środków finansowych i przeznaczenie ich na sfinansowanie bieżącej działalności, co może mieć istotne znaczenie w kontekście zmniejszenia płynności finansowej w związku z wprowadzeniem obowiązkowego MPP.

11. Termin wejścia w życie (art. 12 i art. 8 Projektu)

Sądzimy, że data 1 września 2019 r. jako data wejścia w życie nowelizacji jest zdecydowanie zbyt wczesna. W związku z wejściem w życie Projektu konieczne będzie przeprowadzenie przez podatników istotnych prac informatycznych związanych z aktualizacją systemów informatycznych służących obsłudze ich rozliczeń z zakresu VAT. Mogą także wystąpić zwiększone koszty obsługi księgowej lub przeszkolenia służb księgowych. Zwiększone koszty poniosą także banki.

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja branży e-commerce – zakres niezbędnych do przeprowadzenia prac deweloperskich/ informatycznych może być w niej znacząco większy. Oprócz dostosowań systemów, o których mowa w paragrafie powyżej, konieczne będzie również dostosowanie narzędzi i aplikacji służących profesjonalnym podmiotom sprzedającym na platformach handlowych do obsługi prowadzonego sklepu/ konta. Przy masowych ofertach standardem jest, że platforma udostępnia swoim użytkownikom interfejs (tzw. API), który pozwala wprowadzać oferty na platformę w sposób masowy (tj. jednocześnie wystawianych jest wiele ofert). Szacuje się, że obecnie tylko nieznaczna ilość (nie więcej niż ok 20%) ofert jest wystawiana ręcznie poprzez odpowiednie uzupełnienie formularza oferty. Z drugiej strony, użytkownicy chcący skorzystać z udogodnień API muszą nabyć odrębne oprogramowanie (najczęściej nieoferowane przez platformę) pozwalające na komunikację z API i przenoszenie masowe danych. Tym samym, chcąc dostosować się do nowych przepisów o obowiązkowym MPP, zarówno platformy handlowe,

jak i użytkownicy tych platform (sprzedawcy) będą musieli zaprojektować, napisać, wdrożyć i przetestować zmiany w zakresie działania API i współpracującego z nim oprogramowania. Co więcej, prace te nie mogą się rozpocząć dopóki nie zostanie wypracowane ostateczne brzmienie ustawy nowelizującej. Tym samym, zaproponowany okres *vacatio legis* jest zdecydowanie za krótki.

Obligatoryjny MPP skutkować będzie także obciążeniem płynności finansowej tych grup podatników.

Wspomniane finansowe skutki wejścia w życie Projektu zostały dostrzeżone również przez projektodawcę. Jednakże jedynie w odniesieniu do przepisów o podatkach dochodowych (art. 2 i art. 3 Projektu) przewidziano dłuższy termin wejścia w życie. W uzasadnieniu Projektu (str. 12) wskazano, że *„Wejście w życie tych przepisów w terminie późniejszym umożliwi podmiotom zapoznanie się z nowymi regulacjami i odpowiednie przygotowanie do wprowadzanych zmian”*. Uzasadnienie to w znacznie większym stopniu dotyczyć powinno przesunięcia wprowadzenia MPP w pełnym zakresie – a nie tylko w odniesieniu do nowelizowanych przepisów o CIT i PIT.

Projekt wprowadzi fundamentalne zmiany do rozliczeń i funkcjonowania podatników, potrzebne będzie nie tylko zmienienie modeli dokonywania transakcji, konieczność ustalenia i zabezpieczenia w drodze opinii GUS klasyfikacji sprzedawanych i nabywanych towarów na gruncie PKWiU, przeprowadzenie zmian technologicznych w systemach finansowo-księgowych, ale również potrzebna będzie akcja informacyjna MF skierowana do przedsiębiorców, w szczególności tych z sektora MŚP. Przemawiają za tym również dotkliwe sankcje związane z niewywiązywaniem się (w tym niezawinionym) z obowiązków przez podatnika.

Proponujemy, aby ustawa w całości weszła w życie nie wcześniej niż 1 stycznia 2020 r.

Przepisy projektowanej ustawy, regulujące okres przejściowy (art. 8) nie uwzględniają przypadku sprzedaży towarów i usług dokonywanej na podstawie umów zawartych w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Umowy zawarte w tym trybie nie przewidują możliwości podwyższenia wynagrodzenia wykonawcy w przypadku zmiany przepisów prawa podatkowego. Dostawy towarów i usług na podstawie w/w umów zawartych przed 1 września 2019 r., które w dacie podpisania umowy były objęte mechanizmem odwrotnego obciążenia, ale realizowane po tej dacie będą podlegały opodatkowaniu podatkiem VAT po stronie wykonawcy. Wobec braku możliwości podniesienia ceny o podatek VAT ciężar tego podatku poniesie wykonawca.

Zasadne jest wprowadzenie do projektu ustawy przepisów przejściowych pozwalających na stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia w stosunku do dostaw towarów i usług, wynikających z umów zawartych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, zawartych przed 1 września 2019 r. ale realizowanych po tej dacie.

12. Pozostałe uwagi/wątpliwości do Projektu

- a) Nie jest jasne, jakie towary i usługi będą podlegały pod obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności, np. nie wiadomo co należy rozumieć przez hurtową czy detaliczną sprzedażą części samochodowych, nie jest jasne czy sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli obejmuje również publikację ogłoszeń o sprzedaży tychże, nie jest jasne, jaka jest definicja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych i motocykli (np. jak klasyfikować alkometry, kamery samochodowe, dywaniki, zapachy samochodowe, bagażniki, pokrowce samochodowe, nawigacje, uchwyty do telefonów, maty bagażnikowe, organizery, lodówki turystyczne, odkurzacze samochodowe, foteliki dla dzieci, tachografy, kaski i odzież, apteczki, kamery i czujniki cofania, opony), itp. Pozycje z Wykazu (proponowany Załącznik nr 15) referują do klasyfikacji PKWiU, od której się odchodzi (w szczególności na rzecz kodów CN). Żeby zyskać pewność obrotu przedsiębiorcy będą zmuszeni do występowania o opinie klasyfikacyjne do Głównego Urzędu Statystycznego, co znacznie utrudni prowadzenie działalności gospodarczej oraz zwiększy jej koszty.
- b) W zakresie usług budowlanych z załącznika nr 14 obecnie objętych odwrotnym obciążeniem - jak pokazała praktyka, usługi co do których istniały wątpliwości np. usługi wynajmu maszyn budowlanych (z operatorem lub bez), usługi sprzątania terenu budowlanego czy usługi konserwatorskie były różnie traktowane. Część wykonawców stosowała zasady ogólne, natomiast organy podatkowe najczęściej klasyfikowały je do robót specjalistycznych gdzie indziej nie sklasyfikowanych (poz. 48 zał. nr 14) objętych odwrotnym obciążeniem. Poszerzenie katalogu usług w projektowanym załączniku nr 15 o te które zgodnie z wykładnią KIS zostały zaliczone do usług podlegających odwrotnemu obciążeniu, pozwoli wyeliminować część wątpliwości w tym zakresie.
- c) Biorąc pod uwagę sankcje związane z wprowadzeniem obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności, a także praktykę organów podatkowych polegającą na częstym kwestionowaniu klasyfikacji dokonanych przez podatników, samodzielne dokonywanie klasyfikacji statystycznych znacząco zwiększy ryzyko podatkowe dla przedsiębiorców. W tym zakresie proponujemy przyspieszenie wdrożenia przepisów dot. Wiążącej Informacji Stawkowej, które to przepisy są procesowane w ramach nowej matrycy stawek VAT.
- d) Nie jest jasne, jak należy udokumentować i rozliczyć transakcję, w ramach której dochodzi do nabycia zarówno towarów/usług z Wykazu, jak i spoza niego. W szczególności, nie jest jasne, czy wówczas obowiązek stosowania mechanizmu podzielonej płatności, wykazanej na tej samej fakturze rozciąga się również na VAT z tytułu sprzedaży tych innych towarów/usług, niewskazanych w Wykazie.
- e) Wprowadzany mechanizm obowiązkowej podzielonej płatności (oraz regulacje dot. tzw. białej listy podatników, zawarte w ustawie z dnia 12 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw) pomijają fakt istnienia na rynku operatorów płatności, działających na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Podmioty te operują co do zasady rachunkami płatniczymi, do których nie są tworzone rachunki

VAT. O ile uszczelnianie systemu VAT jest celem społecznie pożądanym, to działania podejmowane w tym zakresie nie powinny prowadzić do przekreślenia dorobku w zakresie nowoczesnych form płatności. Należałoby zatem formułować przepisy podatkowe w taki sposób, aby zapłata za towary dokonywana za pośrednictwem podmiotów pośredniczących – operatorów płatności również umożliwiała podatnikom realizację ich obowiązków. Warto również wspomnieć, że Ministerstwo Finansów w komunikacie opublikowanym w dniu 3 kwietnia 2019 r. na serwisie społecznościowym Twitter zapowiedziało możliwość regulowania obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności przez tzw. alternatywne sposoby dokonywania płatności, takie jak BLIK czy pay-by-link. Bez wyjścia naprzeciw nowoczesnej gospodarce rozważany mechanizm stanie się kolejnym obciążeniem administracyjnym dla przedsiębiorców.

- f) Czy będzie przewidziana możliwość korekty błędów wynikających z pomyłkowej zapłaty faktury MPP zwykłym przelewem – aby umożliwić samemu przedsiębiorcy naprawę swojego błędu, do którego może dojść przypadkowo a nie w wyniku złej woli ominięcia MPP dla danej transakcji?
- g) Czy zgodnie z ustawą dopuszczalne będą kompensaty faktur z korektami otrzymanymi w różnych okresach – jeśli tak to jaki dokument powinien być wskazany w części do płatności MPP (numer faktury/korekty/oba)?
- h) Czy zgodnie z ustawą dopuszczalne będą kompensaty faktury MPP z korektą dotyczącą faktury bez MPP?
- i) Czy przewidziana będzie możliwość płatności zbiorczej za nie wszystkie faktury otrzymane od jednego dostawcy w danym okresie (np. brakuje odbioru dla jednej z faktur)?
- j) Co w przypadku, gdy na fakturze VAT z oznaczeniem „mechanizm podzielonej płatności” jest wskazany rachunek zagraniczny – przelewy zagraniczne nie podlegają pod ustawę, a z drugiej strony zapłata takiej faktury bez MPP jest zagrożona sankcjami .
- k) W jaki sposób należy wystawiać fakturę korygującą do faktur wystawionych przed wejściem w życie nowych przepisów?
- l) Czy zwroty środków pieniężnych za tego typu faktury korygujące też powinny być realizowane w trybie split payment?
- m) Wątpliwości budzi brak możliwości stosowania MPP w przypadku należności wyrażonych w walucie obcej w kontekście obowiązkowego MPP dla niektórych transakcji. Czy to oznacza, że w takich przypadkach transakcje te nie są w ogóle objęte MPP, czy chcąc uniknąć potencjalnych sankcji podatnicy powinni podzielić przelew i kwotę VAT skoro jest wyrażona w PLN zapłacić w MPP?

13. Uwagi do ustawy dot. Białej Listy (ustawa z dnia 12 kwietnia 2019)

Przy okazji uwag składanych do projektu ustawy dot. obligatoryjnego split payment uważamy za zasadne zgłoszenie kilku kwestii dotyczących tzw. Białej Listy.

W regulacji nie doprecyzowano, tak jak to miało miejsce w przypadku wprowadzania przepisów o MPP, iż objęte takimi samymi regułami jak pozostałe rachunki są też rachunki własne banku, np. rachunki cesyjne używane przy transakcjach faktoringowych. Nie są one rachunkami rozliczeniowymi w rozumieniu art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy- Prawo bankowe, dlatego też ustawodawca w przypadku regulacji dotyczących split payment wprowadził w art. 62a ust. 11 tej ustawy stosowne doprecyzowanie.

Uważamy za zasadne, analogiczne doprecyzowanie w przypadku Białej Listy. Proponujemy zatem zmianę art. 96b ust. 3 pkt 13 na następujący:

13) numery rachunków rozliczeniowych, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, lub imiennych rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której podmiot jest członkiem, otwartych w związku z prowadzoną przez członka działalnością gospodarczą – wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub zgłoszeniu aktualizacyjnym i potwierdzonych przy wykorzystaniu STIR w rozumieniu art. 119zg pkt 6 Ordynacji podatkowej, **lub też wskazane przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo kredytową w zgłoszeniu identyfikacyjnym lub zgłoszeniu aktualizacyjnym numery rachunków służące do prowadzenia gospodarki własnej.**

Na rachunki te (nie będące rachunkami rozliczeniowymi) dokonywane są płatności za niektóre usługi banku, ale przede wszystkim płatności z tytułu faktoringu (gdy faktorem jest bank) oraz cesji wierzytelności na zabezpieczenie kredytów udzielanych przez banki. Są to najczęściej płatności za wykonane usługi i zrealizowane dostawy towarów, które to płatności dłużnik (przedsiębiorca) jest zobowiązany realizować na wskazany rachunek banku. Jak najbardziej zasadne jest, w celu zapewnienia przedsiębiorcom możliwości spełnienia świadczenia do banku oraz uniknięcia nieporozumień i komplikowania rozliczeń, aby te rachunki do spłat mogły być weryfikowane przez płatnika na takich samych zasadach, jak wszystkie inne rachunki.

Z **operacyjnego punktu widzenia** za bardzo ważną kwestię uważamy doprowadzenie przez Szefa KAS, aby rachunki rozliczeniowe znajdujące się w wykazie z art. 96b ustawy o VAT (tzw. Białej Liście) znajdowały się trwale, tj. do momentu gdy w ramach sprawozdawczości STIR (art. 119zp i nst. ustawy-Ordynacja podatkowa) bank/ SKOK zgłosi zamknięcie danego rachunku przedsiębiorcy podmiotu kwalifikowanego. Umożliwi to przedsiębiorcom tworzenie „list rachunków zaufanych” względem, których nie będzie konieczne weryfikowanie rachunków przy każdym kolejnym przelewie (zredukuje to obciążenie administracyjne przedsiębiorców i przyspieszy procesy rozliczeniowe). Zamknięcie/likwidację rachunku bankowego przedsiębiorcy organy podatkowe otrzymują z dwóch źródeł: zgłoszeń NIP-8/ NIP-2 oraz w ramach sprawozdawczości STIR – wystarczy zatem gdy usunięcie rachunku zostanie potwierdzone w ramach STIR przez bank co ma zresztą bardziej „obiektywny”

charakter niż w ramach zgłoszeń NIP-8/2. Nasz postulat dotyczy kwestii technicznej nie wymagającej zmian ustawowych a operacyjnych po stronie Szefa KAS jako właściciela i administratora Białej Listy.

Ponadto **absolutnie kluczowe jest zapewnienie jak najszybciej przez Szefa KAS automatycznej interfejsacji z Białą Listą (API)**. Przedsiębiorcy wykonują dużo przelewów dziennie i sprawdzanie każdego rachunku/kontrahenta manualnie na stronie internetowej będzie generować horrendalne koszty pracy. API jest jedynym szansą, aby po 1 stycznia 2020 r. nie doszło do załamania procesów płatniczych w polskich firmach.

Na zakończenie chcielibyśmy jeszcze raz podnieść niezwykle istotną kwestię tzw. **rachunków wirtualnych** i „zamieszania” jakie może powstać na rynku. Rachunki wirtualne co potwierdziło MF w raporcie z konsultacji społecznych nie są rachunkami rozliczeniowymi w rozumieniu art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy-Prawo bankowe, niemniej mają format (IBAN) taki sam jak każdy inny rachunek i są powiązane z konkretnym rachunkiem rozliczeniowym. Poszczególne banki nadając im numery używają swoich indywidualnych oznaczeń (tj. że są wirtualnymi), ale „oznaczenia” te nie mają charakteru uniwersalnego (wspólnego dla wszystkich banków), czyli klient weryfikując rachunek z Białą Listą uzyska wynik negatywny. Rozwiązanie w postaci informowania przez dostawców, że dany numer jest numerem rachunku wirtualnego może nie spełnić swojego celu, tj. urzędy skarbowe mogą lawinowo otrzymywać zawiadomienia o tych rachunkach (w myśl działania „na wszelki wypadek” albo z faktu, że pismo od dostawy gdzieś po prostu zaginie przy procesowaniu faktur do zapłaty).

Konfederacja Lewiatan, KL/211/101/1015/PP/2019

Załącznik nr 1. Proces dokonywania zakupów w ramach transakcji na rynku e-commerce

